

Početna stranica>Pokretanje sudskog postupka>Gdje i kako>**Pravo koje države je mjerodavno?**

Pravo koje države je mjerodavno?

Malta

1 Izvori važećih pravila

1.1 Nacionalna pravila

Obvezna je primjena nacionalnih propisa (tj. pisanog prava). Ti su propisi besplatno dostupni na [internetskoj stranici](#) Zakoni Malte (Laws of Malta). Budući da je Malta pristupila Europskoj uniji 2004., njezin pravni sustav obuhvaća i zakonodavstvo EU-a, koje se izravno primjenjuje ili se prenosi u malteško zakonodavstvo i koje u pravilu ima veću pravnu snagu od domaćeg zakonodavstva.

Iako načelo presedana formalno ne postoji u malteškom pravu i njegova primjena u Malti nije obvezna, malteški sudovi obično uzimaju u obzir prethodne presude, osobito odluke Žalbenog suda i Ustavnog suda (koji su viši malteški sudovi).

1.2 Multilateralne međunarodne konvencije

Konvencija od 5. listopada 1961. o ukidanju potrebe legalizacije stranih javnih isprava

Konvencija od 15. studenoga 1965. o dostavi u inozemstvo sudske i izvansudske pismene u građanskim ili trgovackim stvarima

Konvencija od 18. ožujka 1970. o izvođenju dokaza u inozemstvu u građanskim ili trgovackim stvarima

Konvencija od 25. listopada 1980. o građanskopravnim aspektima međunarodne otmice djece

Konvencija od 25. listopada 1980. o međunarodnom pristupu pravnoj zaštiti

Konvencija od 1. srpnja 1985. o mjerodavnom pravu za zaklade i njihovom priznavanju

Konvencija od 25. siječnja 1988. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim stvarima

Konvencija od 16. siječnja 1992. o zaštiti arheološke baštine

Konvencija od 29. svibnja 1993. o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem

Konvencija od 19. listopada 1996. o nadležnosti, primjenjivom pravu, priznavanju, izvršenju i suradnji u području roditeljske odgovornosti i mjera za zaštitu djece

Rimska konvencija iz 1980. o pravu primjenjivom na ugovorne obveze

Konvencija od 30. lipnja 2005. o sporazumima o izboru suda

Konvencija od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja

Protokol od 23. studenoga 2007. o pravu primjenjivom na obveze uzdržavanja

Malta je ratificirala i brojne ugovore Ujedinjenih naroda; status ratifikacije dostupan je [ovdje](#).

1.3 Glavne bilateralne konvencije

Koliko nam je poznato, Malta nije stranka ni jedne bilateralne konvencije koja sadržava odredbe o odabiru prava.

2 Provedba pravila o sukobu prava

2.1 Obveza suca da na vlastitu inicijativu primjeni pravila o sukobu prava

Sudac ne može primijeniti pravila o sukobu zakona *ex officio*; takva su pravila primjenjiva samo ako se barem jedna od stranaka u postupku poziva na sukob zakona. Stranka koja se poziva na sukob zakona mora dokazati sadržaj stranog prava na način koji je sudu prihvatljiv. Ako se ni jedna stranka ne pozove na sukob zakona ili ako postoji razumna sumnja u dokaz, domaći sudovi odlučuju u skladu s malteškim pravom.

2.2 Upućivanje

Stajalište Malte u pogledu primjene doktrine užvrata i upućivanja na daljnje pravo nije jasno. Kodificirana pravila o odabiru prava ograničena su i stoga sudovi pri određivanju prava koje bi se trebalo primijeniti u određenom predmetu vrlo često moraju primjenjivati nekodificirana pravila međunarodnog privatnog prava. Malteški sudovi presudili su da se, s obzirom na to da ne postoji zakonodavstvo kojim se uređuje međunarodno privatno pravo, malteški sudovi mogu oslanjati na načela engleskog običajnog prava. S obzirom na navedeno, malteški sudovi preuzeli su englesku primjenu doktrine užvrata i upućivanja na daljnje pravo. Iz navedenoga proizlazi da se doktrina užvrata i upućivanja na daljnje pravo neće primjenjivati u pogledu štetne radnje, osiguranja i ugovora. Međutim, primjenjuje se na valjanost oporuka, potraživanja u vezi s nekretninama u inozemstvu i pitanja obiteljskog prava.

2.3 Promjena povezujućeg faktora

To se pitanje rješava tako da se u svakom pravilu o odabiru prava određuje rok za utvrđivanje poveznice.

2.4 Iznimke od uobičajene primjene pravila o sukobu

Malteški sudovi mogu odbiti primjenu stranog prava ako je protivno malteškoj javnoj politici i ako se to strano pravo može smatrati stranim poreznim ili kaznenim pravom.

2.5 Dokaz stranog prava

Prigovor o stranom pravu valja dokazati kao činjenicu, a ne kao pravno pitanje. Malteški sudovi ovlašteni su za tumačenje domaćeg zakonodavstva i ne smiju sami tumačiti sadržaj stranog prava. Da bi se razumjelo strano pravo, Sud imenuje stručnjake za strano pravo. Stranke u postupku mogu u okviru svojih dokaza podnijeti i izvješća koja su sastavili različiti stručnjaci.

Teret je dokaza na stranci koja podnosi takav prigovor, odnosno na optuženiku u postupku.

3 Pravila o sukobu prava

3.1 Ugovorne obveze i pravni akti

U predmetima kojih se odnose na ugovorne obveze u zemljama izvan EU-a primjenjuje se Rimska konvencija iz 1980., kao posljedica Zakona o potvrđivanju Rimske konvencije o ugovornim obvezama, poglavje 482. Zakona Malte. S druge strane, ugovorne obveze unutar država članica EU-a uređuju se Uredbom (EZ) br. 593/2008 o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Uredba Rim I).

3.2 Izvanugovorne obveze

Pravila o sukobu zakona za izvanugovorne obveze uređena su Uredbom (EZ) br. 864/2007 o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze (Uredba Rim II).

3.3 Osobni status, njegovi aspekti s obzirom na građanski status (ime, prebivalište, svojstvo)

Malteško državljanstvo stječe se rođenjem ako je barem jedan od djetetovih roditelja državljanin Malte.

Za razliku od državljanstva, uobičajeno boravište pojedinac može odabrat i postane punoljetan. Uobičajeno boravište dodjeljuje se prema mjestu u kojem osoba prebiva s namjerom da ondje prebiva na neodređeno vrijeme ili trajno.

Sposobnost preuzimanja određenih obaveza, kao što je sklapanje braka, sklapanje ugovora, obavljanje poslovne djelatnosti, sastavljanje oporuke itd., utvrđuje se u skladu s pravilima kojima se uređuje određeno područje.

3.4 Uspostava odnosa roditelj-dijete, uključujući posvajanje

3.4.1 Uspostava odnosa roditelj-dijete

Odgovornosti roditelja prema dijetetu utvrđene su malteškim Građanskim zakonikom; međutim, roditeljska prava prestaju *ipso jure* kad dijete navrši osamnaest godina. Malteška sudska nadležnost utvrđena je Uredbom (EZ) br. 2001/2003 o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudske odluke u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću (Bruxelles II.a). O tome se dodatno raspravlja u [relevantnom odjeljku](#).

3.4.2 Posvojenje

Posvojenje je uređeno i malteškim Građanskim zakonikom, koji malteški sudovi primjenjuju svaki put kad je mjerodavan. Međudržavna posvojenja priznata su malteškim pravom u smislu Konvencije o zaštiti djece i suradnji u vezi s međudržavnim posvojenjem.

3.5 Brak, nevjenčani parovi/parovi u izvanbračnoj zajednici, partnerstva, razvod, sudske razvode, obveze uzdržavanja

3.5.1 Brak

Službena valjanost braka uređena je pravom mesta u kojem je brak sklopljen. U Malti su formalnosti u pogledu braka utvrđene u poglavlju 255. Zakona Malte ([Zakon o braku](#)). Tim su zakonom među ostalim uređena i ograničenja u pogledu braka. Jedno od ograničenja navedenih u tom zakonu je i činjenica da je „brak sklopljen između osoba od kojih je jedna mlađa od šesnaest godina nevažeći“.

Kao primjenjivo pravo u Malti u obzir se uzima domicil supružnika.

3.5.2 Nevjenčani parovi/parovi u izvanbračnoj zajednici i partnerstva

Civilne zajednice uređene su poglavljem 530. Zakona Malte (Zakon o civilnim zajednicama), koje upućuje na poglavlje 255. Zbog toga u pogledu civilnih zajednica moraju biti ispunjene formalnosti i zahtjevi utvrđeni poglavljem 255.

3.5.3 Razvod i sudske razvode

Malteški sud bit će nadležan u postupku razvoda samo u skladu s Uredbom (EZ) br. 2201/2003 o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudske odluke u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću. O tome se dodatno raspravlja u [relevantnom odjeljku](#).

3.5.4 Obveze uzdržavanja

Malta je obvezana Uredbom (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudske odluke te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja. O tome se dodatno raspravlja u [relevantnom odjeljku](#).

3.6 Bračnoimovinski režimi

Primjenjivo pravo u Malti je pravo mesta u kojemu se nalazi zajedničko kućanstvo (*lex situs*). Člankom 1316. Građanskog zakonika predviđeno je da svaki brak sklopljen u Malti dovodi do primjene sustava bračne stečevine. Nadalje, između supružnika koji su sklopili brak izvan Malte, ali koji su se naknadno nastanili u Malti, sustav bračne stečevine stupa na snagu čim se nastane u Malti, osim ako su prethodno sklopili ugovor kojim je isključen sustav bračne stečevine.

3.7 Oporuke i naslijedstva

U predmetima koji se odnose na oporuke i naslijedstva malteški sudovi dosljedno primjenjuju običajno pravo. Prema tome, „kad je riječ o zakonskom naslijedivanju (odnosno, ako ne postoji oporuka), na naslijedivanje pokretne imovine primjenjuje se pravo domicila oporučitelja u trenutku smrti; na naslijedivanje nepokretne imovine primjenjuje se pravo koje je mjerodavno u mjestu u kojem se nalazi imovina. U predmetima u kojima postoji oporuka sposobnost oporučitelja da sastavi oporuku određuje se pravom domicila oporučitelja na datum sastavljanja oporuke. Naslijednik će moći primati pokretnine ako za to ima sposobnost prema pravu svojeg domicila ili prema pravu domicila oporučitelja“. Nadalje, „oporuka je formalno važeća ako je u skladu s bilo kojim od sljedećih prava: pravom mesta u kojem je oporuka izvršena (to jest mesta potpisivanja oporuke uz prisutnost svjedoka) u trenutku izvršenja; pravom domicila, uobičajenog boravišta ili zemlje nacionalnosti oporučitelja u trenutku izvršenja oporuke; pravom domicila, uobičajenog boravišta ili zemlje nacionalnosti oporučitelja u trenutku smrti. Oporuka je i formalno važeća za prijenos nepokretne imovine ako je u skladu s pravom koje je mjerodavno u mjestu u kojem se imovina nalazi.“

3.8 Nekretnine

3.9 Nesolventnost

Malta je obvezana Uredbom (EZ) br. 1346/2000 o stečajnom postupku, kako je izmijenjena. Tom su Uredbom među ostalim utvrđena relevantna pravila u postupcima koji obuhvaćaju djelomično ili potpuno oduzimanje imovine dužnika i imenovanje stečajnog upravitelja ako su glavni interesi dužnika u državi članici EU-a. U predmetima koji nisu obuhvaćeni područjem primjene Uredbe (EZ) br. 1346/2000 primjenjivat će se malteško pravo ako nadležnost ima malteški sud, odnosno ako je trgovačko društvo registrirano u Malti.

Posljednji put ažurirano: 11/04/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikavu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.